

»GLEJ, SVOJO BESEDO POLAGAM V TOJA USTA!« (Jer 1, 9)

BRANJE BOŽJE BESEDE

Biti bralec pri javnem bogoslužju pomeni opravljati najvišjo stopnjo služenja. Zato bodimo veseli, da ga smemo opravljati.

Božja beseda je Beseda ljubezni, zato moramo najprej imeti radi Sveto pismo, ga prebirati, se z njim hraniti in začutiti Ljubezen globoko v duši. Najprej je namenjena nam v duhovno hrano in šele, ko jo bomo mi prejeli in začutili njeno sporočilno moč, jo bomo lahko podarili tudi drugim. Gladko in profesionalno prebrano besedilo pred Bogom nič ne pomeni, če ni odmeva srca. Bog ne bo presojal besed, ampak srce. Branje Božje besede je velika čast, ki obenem kliče veliko ponižnost in spoštovanje do Boga. Samo takšno spoštovanje nas bo vodilo do preprostega srca, ki bo s svetostjo misli in čistosti besede prineslo Božje sporočilo. Iz notranjosti mora zadoneti moč celega človeka – bralca, oznanjevalca.

Bralec ima odgovorno nalogo, posreduje Božjo besedo, zato se mora truditi, da živi po evangeliju in nauku cerkve, Božjo besedo oznanja razumljivo in razločno, da se na oznanjevanje skrbno pripravi.

Branje Božje besede je uvrščeno med posebne Cerkevne službe. Bralec ima pri maši svojo lastno službo, ki jo more sam opravljati, čeprav so navzoči pomočniki višjega reda (diakon, duhovnik, škof), zato mora biti za tako veliko službo dobro pripravljen. Služba branja ni predstojniška, ampak strežniška služba. Bralci naj bi bili mlajši in odrasli, ki so sposobni dojeti naravo razodete Božje besede.

Na vredno oznanjevanje Božje besede se pripravim: daljna priprava (spoznavam Sveto pismo, spoznavam zgradbo svete maše, seznanim se s pravili za javno nastopanje); bližnja priprava (študij odlomka, ki mi je dodeljen za branje, vadim se v glasnem branju, zunanje se uredim).

POTEK BRANJA BOŽJE BESEDE

Bralci beril se moramo zavedati, da pri bogoslužju ni nastopanja. Tehnično gledano bralci Božjo besedo beremo, z vidika liturgije pa jo oznanjamo sebi in zbranim vernikom.

Pomemben je **prihod k ambonu**, ob čemer si ljudje že ustvarijo mnenje. Razpoloženje, ki je v bralcu, uravnava njegov korak in držo telesa. K ambonu pristopimo s ponižnostjo v srcu in z dostojanstvenim korakom. Ko pridemo v prezbiterij, ne pokleknejo. Če pa gremo na svoji poti do ambona mimo oltarja, ga počastimo s priklonom tako, da se pregib telesa vrši s trebuhom, ne z vratom. Preden beremo Božjo besedo (lahko tudi takrat, ko pristopamo oziroma med priklonom oltarju), prosimo Boga za pomoč, da bi prav podali Njegovo sporočilo, oziroma da bo Bog po nas naletel na odprta ušesa in plodno zemljo.

Ko pridemo pred ambon, je priporočljivo, da z očmi preletimo besedilo in vzpostavimo stik z Božjo besedo ter nato s pogledom vzpostavimo stik s poslušalci. Zatem naj sledi trenutek tišine, ki poveča zbranost. Najprej preberemo samo podnaslov (Berilo iz ...), potem pa še odlomek iz Svetega pisma. Naslov in številka berila (Prvo berilo, ...) ne predstavljata Božje besede in služita le kot informacija bralcu pri pripravi na branje, zato ju ne preberemo.

Poskušati moramo **dojeti sporočilo odlomka**. Da bi sporočilo odlomka razumeli tudi poslušalci, moramo odlomek prebrati tako, da bo razumljiv. Pomembno je, da branje ni preglasno niti pretiho. Pri glasnem branju moramo paziti na razločnost in razumljivost. Razločnost zadeva izreko, razumljivost pa smisel. Glas naj bo naraven, ne smemo ga spreminjati ali ponarejati. Ne posnemajmo nikogar, berimo po svoje, veljavo ima le tisto, kar je izvirno. Poskrbeti moramo za dognanost govornice celotnega obraza, posebej ustnic in oči, ki jih večkrat upremo v navzoče, da z njimi vzpostavimo povezavo.

Med samim branjem je primerno pogledati po ljudeh na ključnih mestih, ne pa za vsakim stavkom. In kolikokrat naj se to zgodi? Vsekakor pred branjem in po branju berila. In zatem še na koncu vsakih treh, štirih stavkov oziroma na koncu vsakega vsebinsko zaključenega sklopa; nikakor pa ne med stavkom, (ker bomo izgubili nit, ljudje pa bodo opazili, da naš pogled ni bil o pravem času), rajši na koncu stavka, in to tako, da zadnje besede prosto spregovorimo poslušalcem.

Tako beremo posebno pri stavkih s klicajem ali s vprašajem. Le tako bodo verniki doumeli, da niso mišljeni stari Efežani, temveč oni sami. Nikoli pa ne gledamo v ljudi, kadar svetopisemski pisatelj graja. V takšnih primerih to ni primerno, saj morda nihče od vernikov ni počel kaj takšnega, kar bi zahtevalo grajo.

Pri branju bodimo zbrani. Bodimo jasni v odnosu do sebe: brez razkazovanja, prenarejanja, sladkanja, spakovanja in laganja. Berimo sodobno, berimo stvarno. Saj smo v tem času in na tem svetu. Berimo sproščeno, svobodno. Saj smo odrešeni. Berimo s spoštovanjem in ljubeznijo do poslušalcev – vernih in nevernih. Berimo v zavesti velike odgovornosti in z vero v pomoč Milosti.

Po končanem branju odlomka berila pogledamo poslušalce, sledi trenutek tišine in nato izrečemo zaključno besedo: »Božja beseda ali »To je Božja beseda« ali »Poslušali smo Božjo besedo«. Ambon zapustimo šele tedaj, ko verniki odgovorijo na našo zaključno besedo »Božja beseda ...« z » Bogu hvala«. Vrnemo se na svoje mesto. Če gremo mimo oltarja, se spet priklonimo. Primerno je, da se v tišini z vzklikom Bogu zahvalimo za pomoč pri branju.

Pri branju prošni od ambona ne odidemo prej dokler ljudje po prebrani prošnji ne odgovorijo vzklik z » PROSIMO TE USLIŠI NAS«

Pri branju berila smo oznanjali Božjo besedo, seme, ki naj v življenju obrodi sad. Kadar je branje dobro uspelo, se Bogu zahvalimo in priznajmo, da smo le služabniki Božje besede. Če pa ni bilo tako uspešno, pa se zahvalimo za milost, da je izbral nas in da smo storili vse, kar smo bili dolžni storiti. Sedaj je na vrsti Božja milost, da vzdrami srce in dušo, da bo Božja beseda začela poganjati ob poti, med trnjem, na skali in tudi tista v globoki rodovitni zemlji (prim. Lk 8, 11-15).

IZRAZI V BOGOSLUŽJU, POVEZANI Z BRANJEM BOŽJE BESEDE

Ambon - Miza Božje besede. Povzdignjen prostor med prezbiterijem in cerkveno ladjo, kjer se oznanja Božja beseda. Prostor mora biti dobro viden in trdno postavljen, da poudari moč in neomajnost Božje besede.

Besedno bogoslužje - Branje Božje besede, razlaganje in molitev je Cerkev prevzela iz bogoslužja judovske shodnice, kjer so ob sobotah brali odlomke iz Postave in Prerokov.

Lekcionar - Knjiga Božje besede, beril, evangelijev in psalmov. Pri nas se imenuje Berila in evangeliji. Beremo jih pri bogoslužju na ambonu in so razdeljena v časovna obdobja bogoslužnega leta.

Lektor – Bralec - Bere berila med bogoslužnim opravilom, prav tako lahko bere tudi prošnje za vse potrebe, spev ali psalm.

BOŽJO BESEDO: beri počasi, radostno jo okušaj, z vsem srcem o njej razmišljaj, marljivo jo uporabi v življenju.

NAJ BO BOŽJA BESEDA ZATE:

- LUC, ki razsvetljuje tvojo pot,
- KRUH, ki hrani tvojo dušo,
- OGENJ, ki prižiga gorečnost,
- POT, ki te pelje v odrešenje,
- UTRIP, ki vzpodbuja tvojega duha
- ŽIVLJENJE, ki se nikoli ne konča.